

08.05.2020

Tere kõik Eesti koolid

Palume edastada kiri oma kooli õpetajatele ja andmekaitse spetsialistile!

Ringkiri koolidele seoses virtuaalkeskcondade kasutamisega

Andmekaitse Inspeksioon on saanud erinevaid küsimusi seoses distantsõppel kasutatavate võrgukeskkondade ja äppidega (nt vanema kohustus filmida lapse kehalise kasvatuse tunni harjutusi ja saata see õpetajale; laadida alla erinevad sammulugemise äpid; TikTok äpi allalaadimine, et koos vanematega ära õppida mingi tants jne). Uus aeg nõuab uusi võimalusi, aga ka uut teadlikkust.

Esmalt selgitame, et me ei pea oma kirjaga silmas e-päeviku laadseid keskkondi nt Stuudium ja E-kool, vaid selliseid nõuhekordselt kasutatavaid lahendusi.

Otsused, milliseid keskkondi ja äppe tunni läbiviimisel kasutada, peaks tegema kool, mitte iga õpetaja eraldi. Erandina võib välja tuua keskkonnad, mis ei nõua konto tegemist ja ei toimu isikuandmete töötlemist. Iga kool valib ja vastustab millised virtuaalsed keskkonnad on nende hinnangul turvalised ja tööks vajalikud. Oluline oleks valiku juurde kaasata kooli andmekaitse spetsialist, tutvuda eelnevalt kasutustingimustega ja küsida vajadusel nõu ka HITSA-lt.

Kindel reegel, millest peaks alati lähtuma, on vanuseline piirang, mille on keskkond seadnud. Eelistama peaks Euroopa Liidu tegevuspiirkonnas andmete töötlemist, sest selle üle on suurem kontroll ning keskkondi, kus ei ole kas vaja kontot luua või mis nõuab selleks minimaalses mahus andmeid ja ligipääsu lubasid (nt tuleb kontrollida, kas sellega lubab isik oma telefonis ligipääsu ka kõikidele kontaktidele, fotodele jne). Soovitame kasutada äppide turvalisuse uurimiseks ka avalikke otsingumootoreid. Nt eelpoolmainitud TikTok-i äpp on saanud hulgaliselt privaatsuskriitikat, mis võimaldab selle kasutamise osas olla skeptiline või selgitada eelnevalt hoolega vanematele riske selle kasuks valimisel.

Kõiksugu virtuaalkeskcondad ja äpid on meie igapäeva osa ning kahtlemata on tänuväärne, kui need on õpetajad, kes õpetavad lapsi, aga ka vanemaid, kuidas neid turvaliselt kasutada, ja mis võib juhtuda, kui enda kohta ise liiga palju andmeid jagada. Küll aga ei saa õpetaja nõuda kõigilt nende kasutamist ning alati tuleks pakkuda alternatiivset lahendust õppeülesande täitmiseks.

Oluline on ka rõhutada, et pärast hindamist peab kool tagama, et õpetaja on kõik saadud videod ja fotod kustutatud. Selle kindlustamine koolil on oluliselt raskem kui see, et neid ei salvestuks õpetaja meilboksis. Videote ja

fotode edastamisel õpetajale soovitame kasutada nt võimalust, et kasutajad laevad need üles nt kooli serverisse, kus need pärast teatud aja möödumist automaatselt kustutatakse ning teavitada isikud enne ka kaua andmeid säilitatakse. Samuti soovitame filmida last nii, et ta ei oleks üheselt tuvastatav (nt selja tagant, kaugelt distantsilt, hiljem udutades jms). Teadlikumad vanemad võivad jagada videot ka nii, et see on nähtav vaid saajale ja ei ole alla laetav ja saavad selle hiljem ise ära kustutada. Juhul kui video funktsioon ei ole vajalik, siis soovitame kasutada ainult häälalvestavaid programme.

Me ei taha selle kirjaga kuidagi pidurdada loomingulist lähenemist ja uute võimaluste katsetamist, küll aga suurendada teadlikkust ning tuletada meelde, et on neid, kes soovivad ise kõike nii enda kui oma laste kohta avalikustada ja neid, kellel on omad põhjused, miks nad on valinud variandi jääda selles osas tagaplaanile.

Seega jõudu ja jaksu ning eelkõige häid omavahelisi suhteid lastevanematega!

Andmekaitse Inspektsioon

www.aki.ee

info@aki.ee